

मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी न्यास व्यवस्थापन
समितीची नियम व विनियम

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक - सीआरएफ-२००१/प्र.क्र.१९७/२००१/२५,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

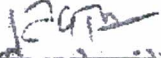
दिनांक : १५ नोव्हेंबर, २००१

वाचा : १) शासन निर्णय , सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : सीआरएफ-१०६७/बी,
दिनांक २.३.१९६७.

शासन निर्णय :

राज्यातील तथा देशातील नैसर्गिक आपत्तीतील अपदग्रस्ताना अर्थसहाय्य करण्याच्या उद्दीष्टाने "मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी" या सार्वजनिक न्यासाची स्थापना शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.सीआरएफ १०६७/बी दि.२.३.१९६७ अन्वये करण्यात आली होती. तथापि सदर न्यासाकडे नैसर्गिक आपत्ती व्यतिरिक्त अन्य कारणाने पीडित असलेल्या व्यक्तींना अर्थसहाय्य करण्याबाबतच्या मागण्या व्यापक प्रमाणात प्राप्त होत असल्याने, त्याबाबत मानवतावादी दृष्टीकोनातून विचार करणे आवश्यक झाले आहे. परिणामी मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी या सार्वजनिक न्यासाच्या ध्येये उद्दीष्टांच्या व्याप्तीत वाढ करण्याबाबत न्यासाने निर्णय घेतला आहे. तरी मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम, १९५० मधील तरतूदीनुसार न्यासाच्या उद्दीष्टांत वाढ करण्यात येत आहे. सदर ध्येये व उद्दीष्टांच्या व्याप्तीमध्ये वाढ करण्यासंदर्भात न्यासाचा तयार केलेला संस्थापन समयलेख व नियम व विनियमवची प्रत सोबत जोडली आहे.

हा शासन निर्णय विधी व न्याय विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.४३४ , दि.१९.७.२००१ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

(शि.अ.देशपांडे),

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

राज्यपालांचे सचिव,

मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,

मुख्य सचिवांचे उप सचिव,

मुख्यमंत्र्यांचे उप सचिव,

उप मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

क.मा.प.

.... २ ....

मंत्री (वित्त) यांचे खाजगी सचिव,
मंत्री (विधी व न्याय) यांचे खाजगी सचिव,
मंत्री (पुनर्वसन व मदत कार्य) यांचे खाजगी सचिव,
मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव,
इतर सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
प्रधान सचिव (वित्त),
मंत्रालयीन विभागाचे सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
सचिव व विशेष आयुक्त (मदत व पुनर्वसन)
धर्मादाय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य वरळी, मुंबई - ४०० ०१८
सहाय्यक संचालक (निधी व लेखा) मुख्यमंत्री सचिवालय,
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई (प्रसिध्दीसाठी),
व्यवस्थापक, स्टेट बँक ऑफ इंडिया, रिक्लेमेशन शाखा, स्हेजा चेंबर्स, नरिमन पॉईंट, मुंबई
निवड नस्ती.

मुख्य मंत्री सहाय्यता निधी, मुंबई - सार्वजनिक न्यास, नोंदणी क्र.ई-३५०९/मुंबई
संस्थापन समयलेख.

१. नांव - सार्वजनिक न्यासाचे नांव " मुख्य मंत्री सहाय्यता निधी, मुंबई " असे असेल.

२. **ध्येये व उद्दिष्टे -**

न्यासाची (जिचा यात यापुढे न्यास निर्देश केला आहे) ध्येये व उद्दिष्टे पुढीलप्रमाणे असतील -

- (१) राज्यातील तथा देशातील नैसर्गिक आपत्तीतील आपद्ग्रस्तांकरिता (शासकीय मदत ज्या आपत्तीत दिली जाते त्या आपत्ती वगळून) निकषाचे अधीन राहून अर्थिक आणि अन्य स्वरूपात मदत करणे
- (२) जातीय दंगलीत मृत झालेल्या व्यक्तींच्या वारसांना, जखमी झालेल्या व्यक्तींना आणि मालमत्तेचे नुकसान झालेल्या व्यक्तींना निकषाचे अधीन राहून अर्थिक वा अन्य स्वरूपातील मदत करणे.
- (३) नक्षलवाद्यांच्या हल्ल्यात हत्या झालेल्या व्यक्तींचे वारसांना व जखमी झालेल्या व्यक्तींना निकषाचे अधीन राहून अर्थिक वा अन्य स्वरूपातील मदत करणे.
- (४) हृदयविकार, किडणी, मूत्रपिंडरोपण, मेंदू व कर्करोग, झ्यादी गंभीर स्वरूपाच्या विकारांकरिता शस्त्रक्रिया / उपचाराकरिता अंशतः अर्थसहाय्य करणे.
- (५) अपघाती घटनांतील मृत व्यक्तींचे वारसांना व जखमी व्यक्तींना निकषाचे अधीन राहून अर्थसहाय्य करणे. (मोटार / रेल्वे / विमान / बोट अपघात वगळून)
- (६) अपंगाच्या संस्थाना संस्थात्मक मदत करणे.
- (७) शैक्षणिक, सामाजिक व सांस्कृतिक स्वरूपाची संमेलने / परिषदा / चर्चासत्रे यांच्या आयोजनाकरिता संस्थात्मक स्वरूपाची देणगी.
- (८) शैक्षणिक व वैद्यकीय संस्थांच्या इमारतीचे बांधकामाकरिता अंशतः अर्थिक सहाय्य करणे.

उपरोक्त ध्येये उद्दिष्टांपैकी अनुक्रमांक ६ ते ८ मध्ये नमूद केलेली उद्दिष्टे ही गौण स्वरूपाची असल्याने त्यावर निकषाच्या अधीन राहून न्यासाच्या एकूण वार्षिक उत्पन्नाच्या २५% पर्यंत खर्च करण्यात येईल.

वरील उद्दिष्टे साध्य करणे न्यासाला शक्य व्हावे म्हणून कंपनी, भागीदारी संस्था, व्यक्ती, संस्था, संघ आणि महामंडळे व त्याचप्रमाणे सरकारी स्थानिक प्राधिकरणे व इतर संस्था यांसह जनतेकडे देणग्यांकरिता मागणीचे अवलोकन करणे व त्या मिळविणे. वरील प्रयोजनासाठी निधी उभारणे शक्य व्हावे म्हणून न्यासाच्या व्यवस्थापन समितीने कलाविषय प्रदर्शने भरविणे, वस्तुच्या विक्रीसाठी सोडती काढणे किंवा इतर करमणूकीचे कार्यक्रम करणे हे विधिप्राप्त असेल.

(दस्तावेज)

// २ //

न्यासाला वरील उद्दिष्टे साध्य करणे व प्रयोजने पार पाडणे शक्य व्हावे म्हणून संस्थेकडून आणि जनतेकडून शर्तीवर अथवा इतर प्रकारे भेटी, देणग्या, अंशदाने मिळविणे.

३. कालावधी -

न्यासाचे कामाचे वित्तीय वर्ष १ एप्रिल ते ३१ मार्च असे असेल.

मुख्य कार्यालय आणि शाखा -

न्यासाचे मुख्य कार्यालय, मुख्य मंत्री सचिवालय, निधी कक्ष, खोली क्र. ६०९ ब, ६ वा. मजला, कार्यालय, मुंबई ४०००३२ येथे असेल.

(१) नाव :- सार्वजनिक न्यासाचे नाव 'मुख्य मंत्री सहाय्यता निधी, मुंबई'

(२) संपूर्ण घत्ता :- मुख्य मंत्री सचिवालय, निधी कक्ष, खोली क्र. ६०९ ब, ६ वा मजला, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.

(३) उद्दिष्टे :-

न्यासाची उद्दिष्टे घटनेत नमूद केलेली आहेत.

(अ) न्यासाच्या घटनेतील उद्दिष्टे साध्य करणे शक्य व्हावे म्हणून कंपनी, भागीदारी संस्था, व्यक्ती, संस्था, संघ आणि मल्लमंडळे व त्याचप्रमाणे सरकारी प्राधिकरणे व इतर संस्था यांसह जनतेकडे देणग्यांकरिता आवाहन करून मागणी करणे व त्या मिळविणे.

(ब) न्यासाच्या घटनेत नमूद केलेली उद्दिष्टे साध्य करणे व प्रयोजने पार पाडणे शक्य व्हावे म्हणून संस्थांकडून आणि जनतेकडून शर्तीवर अथवा इतर प्रकारे भेटी, देणग्या, अंशदाने मिळविणे.

(क) न्यासाच्या घटनेत नमूद केलेली उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी सर्व उपाय योजने व न्यासाचे निधीतून खर्च करणे अनुज्ञेय असेल.

(४) न्यासाचे सभासदत्व :- या न्यासाचे सभासद, न्यासाचे अध्यक्ष या नात्याने महाराष्ट्राच्या मुख्यमंत्र्यांकडून आवश्यक होईल त्या अनुसार आणि त्याच वेळी नामनिर्देशित करण्यात येतील.

(५) न्यासाची व्यवस्थापन समिती :- न्यासाची व्यवस्थापन समिती ही खालील प्रमाणे असेल.

१) मा. मुख्यमंत्री	पदसिद्ध अध्यक्ष
२) मा. उपमुख्यमंत्री	सदस्य
३) मा. मंत्री (वित्त)	—
४) मा. मंत्री (विधी व न्याय)	—
५) मा. मंत्री (मदत व पुनर्वसन)	—
६) मा. मंत्री (महसूल)	—

// २ //

७) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन	सदस्य
८) प्रधान सचिव (वित्त)	—''—
९) सचिव व विशेष आयुक्त, (मदत व पुनर्वसन)	—''—
१०) मुख्यमंत्र्यांचे अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव	सदस्य - महससचिव
११) मुख्यमंत्र्यांचे सह सचिव/उप सचिव	—''—
१२) उप संचालक (नि. व ले.)/ सहस्यक संचालक (नि. व ले.)	—''—

न्यासाचे दैनंदिन कामकाज सुरळीत चालवे म्हणून न्यासाच्या नियम व विनियमांशी विसंगत नसतील अशा प्रकारचे कामकाज वरील व्यवस्थापन समितीतील अ.क्र.१०,११ व १२ मध्ये नमूद केलेले सदस्य महससचिव करतील.

अध्यक्ष हा समितीचा कार्यकारी प्रमुख असेल आणि या प्रयोजनासाठी आवश्यक असतील अशा सर्व शक्तींचा व प्राधिकारांचा तो वापर करील.

न्यासाच्या सर्व सभांचे अध्यक्षपद अध्यक्ष धारण करील.

(६) न्यासाचे आर्थिक व्यवहार :-

न्यासाचे आर्थिक व्यवहार मा. मुख्यमंत्री व सदस्य-महससचिव यांपैकी एक अशा दोन व्यक्तींच्या स्वाक्षरीने केले जातील. म्हणजेच रु.१,००,०००/- पर्यंतचे आर्थिक व्यवहार मा. मुख्यमंत्री तथा अध्यक्ष व मा. मुख्यमंत्र्यांचे तीन सदस्य-महससचिव अशा चार व्यक्तींपैकी कोणत्याही दोन व्यक्तींच्या स्वाक्षरीने केले जातील. रक्कम रु.१,००,०००/- वरील आर्थिक व्यवहार माननीय मुख्यमंत्री तथा अध्यक्ष आणि माननीय

...../३/

// ३ //

मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव/सह सचिव/उप सचिव या पैकी महसचिव या नात्याने एक अशा दोन व्यक्तींच्या स्वाक्षरीने केले जातील.

(७) न्यासाचे बँकींग व्यवहार :-

न्यासाचे बँकींग व्यवहार हे स्टेट बँक ऑफ इंडिया अथवा अन्य राष्ट्रीयकृत बँकेतून केले जातील.

(८) न्यासाचे लेखे व लेखा परीक्षण :-

न्यासाचे लेखे विहित पध्दतीने ठेवण्यात येऊन त्यांचे वार्षिक लेखा परीक्षण नियुक्त केलेल्या सनदी लेखापालाकडून करण्यात येईल.

(९) समितीने किंवा समितीच्या कोणत्याही सदस्याने, अधिक-याचे किंवा कर्मचा-याने मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी न्यासाचे नियमानुसार आणि विनियमानुसार सदहेतूने केलेल्या किंवा केल्याचे अधिप्रेत असलेल्या कोणत्याही गोष्टीबद्दल त्याच्याविरुद्ध कोणताही दावा, खटला किंवा इतर न्यायालयीन कार्यवाही दाखल करता येणार नाही.

(१०) मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी हा मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त चववस्था अधिनियम १९५० अन्वये 'सार्वजनिक न्यास' म्हणून नोंदविण्यात आला असल्याने 'राज्याच्या एकरित निधींशी' त्याचा कोणताही संबंध नसेल त्यामुळे तो राज्य विधान मंडळाचे कक्षेत येणार नसल्याने विधान मंडळात त्याबाबत उपस्थित केलेल्या कोणत्याही प्रश्नास उत्तर देणे बंधनकारक असणार नाही.

